

Rättsfallssamlingen

Mål T-747/17

**Union des Ports de France – UPF
mot
Europeiska kommissionen**

Tribunalens dom (sjätte avdelningen) av den 30 april 2019

”Statligt stöd – Den ordning för befrielse från bolagsskatt som Frankrike genomfört till förmån för sina hamnar – Beslut om att stödordningen är oförenlig med den inre marknaden – Befintligt stöd – Begreppet ekonomisk verksamhet – Motiveringsskyldighet – Snedvridning av konkurrensen och påverkan på handeln mellan medlemsstaterna – Principen om god förvaltningssed”

1. *Talan om ogiltigförklaring – Fysiska eller juridiska personer – Rättsakter som berör dem direkt och personligen – Beslut i vilket kommissionen konstaterar att ett stöd är oförenligt med den inre marknaden och beslutar att den ska avskaffas – Talan väckt av en branschammanslutning som försvarar och företräder sina medlemmars intressen – Upptagande till prövning – Villkor – Talan har samtidigt väckts av medlemmarna – Sammanslutningens talan ska avvisas (Artikel 263 FEUF fjärde stycket)*

(se punkterna 20–26)

2. *Talan om ogiltigförklaring – Fysiska eller juridiska personer – Rättsakter som berör dem direkt och personligen – Beslut i vilket kommissionen konstaterar att ett stöd är oförenligt med den inre marknaden och beslutar att den ska avskaffas – Talan väckt av en branschammanslutning som försvarar och företräder medlemmar, vilka är företag som kan identifieras vid tidpunkten för beslutets antagande och som ingår i en begränsad krets av ekonomiska aktörer – Upptagande till prövning (Artikel 263 FEUF fjärde stycket)*

(se punkterna 27 och 33–43)

3. *Stöd som ges av en medlemsstat – Begrepp – Ordning för befrielse från skatt på ekonomisk verksamhet som bedrivs av aktörer som är verksamma i hamnsektorn – Omfattas (Artikel 107.1 FEUF)*

(se punkterna 48–57)

4. *Konkurrens – Unionens regler – Enheter som omfattas av reglerna – Företag – Begrepp – Aktörer verksamma i hamnsektorn med offentliga maktbefogenheter – Ekonomisk verksamhet som kan skiljas från utövandet av offentliga maktbefogenheter – Omfattas (Artikel 107.1 FEUF)*

(Se punkterna 61–70 och 80–87)

5. *Stöd som ges av en medlemsstat – Kommissionens undersökning – Beslut att inleda det formella granskningsförfarandet enligt artikel 108.2 FEUF – Kommissionens ståndpunkt har förändrats efter förfarandet – Beslutet att inleda förfarandet och det slutliga beslutet skiljer sig åt – Tillåtet – Villkor – Ingen förändring av omständigheterna, eller av den rättsliga kvalificeringen av de omständigheter som legat till grund för beslutet att inleda förfarandet (Artikel 108.2 FEUF)*

(se punkterna 75–79)

6. *Stöd som ges av en medlemsstat – Befintligt stöd och nytt stöd – Kommissionens undersökning – Inledande fas och kontradiktorisk fas – Befintlig stödordning – Medlemsstaten godtar inte de lämpliga åtgärder som kommissionen föreslagit under den preliminära granskningen – Kommissionens beslut att inleda det formella granskningsförfarandet – Omvänd bevisbörda för att stödordningen är förenlig med den inre marknaden – Föreligger inte (Artikel 108 FEUF; rådets förordning nr 2015/1589, artiklarna 21, 22 och 23)*

(se punkterna 122–128)

7. *Stöd som ges av en medlemsstat – Förbud – Undantag – Stöd som kan omfattas av undantaget enligt artikel 107.3 c FEUF – Stöd som tillgodoser behovet av samordning av transporter i den mening som avses i artikel 93 FEUF – Driftstöd – Omfattas inte – Undantag (Artiklarna 93 och 107.3 c FEUF; kommissionens meddelande 2004/C 13/03)*

(se punkterna 131–137)

8. *Stöd som ges av en medlemsstat – Kommissionens undersökning – Befintliga stödordningar – Kommissionens utrymme för skönsmässig bedömning – Principen om god förvaltning – Skyldighet att agera med omsorg och opartiskhet – Räckvidd – Skyldighet att inleda förfaranden avseende liknande stödordningar i andra medlemsstater – Föreligger inte (Artikel 108 andra stycket FEUF; Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, artikel 41)*

(se punkterna 157–165)

Resumé

I domen UPF/kommissionen (T-747-17) som meddelades den 30 april 2019 ogillade tribunalen den talan om ogiltigförklaring som Union des ports de France (UPF) väckt mot Europeiska kommissionens beslut av den 27 juli 2017,¹ i vilket kommissionen konstaterade att den ordning för befrielse från bolagsskatt som Frankrike genomfört till förmån för sina hamnar var oförenlig med den inre marknaden mot bakgrund av bestämmelserna om befintligt stöd och att den skulle avskaffas.²

Det angripna beslutet antogs efter det att kommissionen, under år 2013, genomfört en undersökning i samtliga medlemsstater för att få en helhetsbild av hur deras hamnar fungerade och hur de beskattades. I beslutet konstaterades att den befrielse från bolagsskatt som beviljats aktörer som är verksamma inom hamnsektorn utgjorde ett befintligt statligt stöd som var oförenligt med den inre marknaden. Kommissionen krävde följaktligen att skattebefrielsen avskaffades och att intäkterna av de berörda företagens verksamhet belades med bolagsskatt från och med början av det beskattningsår som följde på beslutets antagande.

Tribunalen fann inledningsvis att det angripna beslutet endast kunde få rättsverkningar gentemot stödmottagarna om de franska myndigheterna vidtog genomförandeåtgärder. UPF hade emellertid, i egenskap av branschorganisation som försvarar och företräder sina medlemmar, talerätt mot de angripna beslutet, under förutsättning av medlemmarna själva inte väckt talan. I det avseendet konstaterade tribunalen att samtliga UPF:s medlemmar var franska hamnar eller stora franska kusthamnar, eller industri- och handelskamrar som skötte driften av sådana hamnar, och som lagenligt omfattades av ordningen för befrielse från bolagsskatt. Medlemmarna var dessutom juridiska personer enligt offentlig rätt som bildats genom dekret och inte till följd av privata initiativ och som ingick i en begränsad krets av aktörer, vilka kunde identifieras när det angripna beslutet antogs och var de som faktiskt drog nytta av den befintliga stödordningen.

Tribunalen fann emellertid att det inte hade gjorts någon felaktig rättstillämpning i det angripna beslutet och underkände UPF:s samtliga anmärkningar, bland annat de anmärkningar som avsåg kommissionens påstått oriktiga bedömning av den ekonomiska arten av de franska hamnarnas verksamhet och klassificeringen av hamnarna som företag. Den konstaterade således att det klart framgick av det angripna beslutet att det endast avsåg intäkter av ekonomisk verksamhet som bedrevs av de gynnade enheterna och att det endast var med avseende på sådan verksamhet som dessa hade ansetts utgöra företag. Tribunalen fann även att kommissionen hade fog för sin bedömning att den verksamhet som franska hamnar bedrev, utöver den verksamhet som bestod i myndighetsutövning, såsom tillsyn av sjötrafikens säkerhet eller föroreningsbegränsande övervakning, var av ekonomisk art. Den omständigheten att en del av en enhets verksamhet innefattar ett utövande av offentliga maktbefogenheter utgör nämligen inte i sig hinder för att kvalificera enheten som ett företag med avseende på resten av dess – ekonomiska – verksamhet. Om den berörda enhetens ekonomiska verksamhet kan skiljas från dess utövande av offentliga maktbefogenheter, ska dessutom enheten betraktas som ett företag för den delen av sin verksamhet.

Tribunalen slog även fast att kommissionen inte gjorde någon felaktig bedömning vad gäller villkoren avseende snedvridning av konkurrensen och påverkan på handeln. I synnerhet konstaterade tribunalen att även om det antas att en granskning av den individuella situationen

¹ Kommissionens beslut (EU) 2017/2116 av den 27 juli 2017 om stödordning SA.38398 (2016/C, f.d. 2015/E) som Frankrike har genomfört – Beskattning av hamnar i Frankrike (EUT L 332, 2017, s. 24) (nedan kallat det angripna beslutet).

² Artikel 107.1 FEUF.

för vissa hamnar på öar eller i utomeuropeiska områden skulle visa att dessa villkor inte är uppfyllda ska denna granskning när det gäller en befintlig stödordning utföras av medlemsstaten i samband med återkrav av stödet eller i ett senare skede, enligt principen om lojalt samarbete mellan kommissionen och den berörda medlemsstaten.

Tribunalen fann vidare att kommissionen inte gjorde något fel vid genomförandet av förfarandet för kontroll av befintligt stöd genom att kräva att de franska myndigheterna visade att skatteåtgärden i fråga var förenlig med den inre marknaden. Det finns i det avseendet inget skäl att göra åtskillnad mellan förfarandet för nytt stöd och befintligt stöd under det formella granskningsförfarandet. Det finns inte heller något skäl att anse att bevisbördan omkastas när det gäller att avgöra huruvida en befintlig stödordning är förenlig med den inre marknaden.

Slutligen slog tribunalen fast att kommissionen inte hade åsidosatt principen om god förvaltningssed genom att inleda förfaranden avseende statligt stöd mot endast tre medlemsstater, samtidigt som den underlät att vidta åtgärder mot de medlemsstater som avsågs med 2013 års undersökning, vilka hade medgett att de tillämpade skatteordningar som avvek från de unionsrättsliga bestämmelserna. Bland annat konstaterade tribunalen att kravet på opartiskhet inte innebär att kommissionen måste genomföra flera utredningar samtidigt eller anta bindande beslut i förfaranden rörande statligt stöd. Dessutom kan inte en medlemsstats eventuella åsidosättande av en skyldighet enligt fördraget anses vara berättigad av den omständigheten att även andra medlemsstater underlåter att uppfylla denna skyldighet.